

Järjestöammattilainen yhteisöpedagogi (YAMK) – koulutuksessa

2.3.2020 (2.3.2020)

Kirjoittaja: Hanna Laitinen, YTT, yliopettaja (järjestötyö), Humanistinen ammattikorkeakoulu, 02.3.2020

Millaista osaamista järjestötoiminnan ammattilaiset 2020-luvulla tarvitsevat ja miten yhteisöpedagogikoulutus osaamistarpeisiin vastaa? Tässä blogissa pohdin tuota asiaa tarkastellen Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogi (ylempi AMK) -koulutusta, jonka suorittaville luvataan valmiuksia vaativiin yhteisöjen johto- ja kehittämistehtäviin. Mitä tämä tarkoittaa järjestötyön kannalta?

”Konkreettisinta hyötyä opinnoista järjestötyön kannalta olen saanut kehittämisosaamisesta. Etenkin arvioinnin ja ennakoituvuuden osaaminen auttaa järjestöjen kehittämistyössä tosi paljon.”

Näin kiteyttää yhteisöpedagogikoulutuksen (YAMK) keskeisen annin opintojensa loppuvaiheessa oleva Amalia Poutanen, joka työskentelee neuvottelupäällikkönä Akavan Erityisaloissa.

Toinen YAMK-opiskelija, Leena Koivusaari, on ammatiltaan Aivovammaliiton järjestösuunnittelija. Hänkin kuvaa kehittämistaitojensa kehittyneen ja kertoo olevansa aiempaa pystyvämpi etenkin järjestön hankesuunnittelussa.

Koivusaari jatkaa: ”Järjestötyössä selvää hyötyä on myös siitä, että osaan perustella aiempaa pätevämmiin ja vahvemmin tietoon perustuen, miksi järjestön työ on olennaista.”

Molemmat haastateltavani tuovat esiin, että he ovat opintojensa aikana laajentaneet ymmärrystään järjestökentän kokonaistilanteesta ja järjestöjen tehtävistä yhteiskunnassa. Näissä asioissa osaamisen jatkuva kehittäminen onkin olennaista, ovathan sekä järjestöt että niiden toimintaympäristö jatkuvassa muutoksessa. Tämä haastaa järjestötoimijoita monella tapaa.

<https://pixabay.com/fi/illustrations/joukosta-ihmisen-silhouettes-2457732/>

Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan tilaa tutkineiden Petri Ruuskasen ja Maija Faehnlen (2019) mukaan viime aikojen keskeisin muutos on, että valtio on tiukentanut kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvaa ohjausta. Tämä näkyy etenkin rahoituksen aiempaa tarkempaa kohdistamisena julkisen politiikan mukaisiin tarpeisiin ja avustuskäytäntöjen monimutkaistumisena. Heidän mukaansa riskinä on, että tämä johtaa järjestötoiminnan entistä vahvempaan ammattimaistumiseen sekä kansalaisyhteiskunnan oman logiikan katoamiseen.

Väheneekö vapaa ja kansalaislähtöinen järjestötoiminta ja toimivatko järjestöt koko ajan enemmän julkisen sektorin ja markkinalogiikan mukaisesti? Tällaisia kysymyksiä minäkin käsitelin väitöskirjassani ”Nuorten, valtion vai markkinoiden asialla?” (Laitinen 2018).

Järjestöalan asiantuntijan ja järjestöjohtajan osaamisen ytimessä on ymmärrys siitä, millaisia järjestötoiminnan edellytyksiin vaikuttavia muutoksia yhteiskunnassa on käynnissä ja mitä erityistä järjestöissä on verrattuna julkisen ja yksityisen sektorin organisaatioihin. Tätä ymmärrystä voi käyttää kirkastamaan järjestön organisaatioidentiteettiä (ks. Hiltunen 2019) ja sen perustalta voi tehdä tietoisia päätöksiä sen suhteen, mihin suuntaan haluaa järjestönsä toimintaa viedä.

Yhteisöpedagogi (ylempi AMK) -koulutuksen ytimessä on yhteisöjen kehittäminen.

Kansalais- ja järjestötoiminnan kannalta yhteisöllinen toiminta onkin aivan keskeistä – oli kyse sitten harrastus- tai vapaaehtoisryhmistä, yhdistysten hallitusten työskentelystä, tapahtumien järjestämisestä, järjestöjen työyhteisöjen johtamisesta, palvelujen tuottamisesta tai suuria ihmisjoukkoja kokoavien mielenosoitusten organisoinnista.

Yhä useammin nuo erilaiset yhteisöt toimivat verkkovälitteisesti. Samalla järjestöjen tulevaisuuden kannalta olennaista on, että niiden yhteisöt ovat avoimia ja houkuttelevia kaikenlaisille uusille jäsenille, vapaaehtoisille ja muille osallistujille – olivat nämä sitten pop-up-tyyppisestä toiminnasta kiinnostuneita nuoria tai vaikka muista maista hiljattain Suomeen muuttaneita ihmisiä.

Näitä asioita pohdimme luonnollisesti myös Humakin yhteisöpedagogi (ylempi AMK) -opinnoissa.

Järjestötyön profiiliopintojen aloitussessiossa järjestötyön ammattilaistehtävissä työskentelevät YAMK-opiskelijat pohtivat, mitkä ovat järjestöjen kolme keskeisintä tehtävää 2020-luvulla.

Heidän mukaansa olennaisinta on tehdä yhteistyötä ja ylittää rajoja suhteessa uudenlaisiin aktivismin muotoihin ja muiden sektorien toimijoihin, mahdollistaa järjestötoiminnan moniäänisyyttä ja vahvistaa järjestöjen roolia eettisessä vaikuttamisessa.

Yhteisöpedagogi (ylempi AMK) -opinnot sisältävät paljon mahdollisuuksia suunnata omia tehtäviä kiinnostuksen mukaan. Erityisesti opinnäytetyön kautta kukin opiskelija pääsee kehittämään asiantuntemustaan itse tärkeimpänä ja kiinnostavimpana pitämästään aiheesta. Jokaisella työllä on tilaajaorganisaatio, jonka toimintaa opinnäytetyö kehittää. Nyt suunnitteilla tai tekeillä on opinnäytetöitä muun muassa vapaaehtoistyössä jaksamisesta, järjestöissä ja vapaassa sivistystyössä hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta, vapaaehtoistyöstä verkkoympäristössä ja järjestöjen palvelutuotannosta. Mistä sinun mielestäsi pitäisi tehdä opinnäytetyö?

Lähteet:

Hiltunen, Suv. 2019. Organisaatiodentiteetin lähteellä: Tapaustutkimus kahdesta järjestöpohjaisesta vanhuspalvelujen tuottajasta. Opinnäytetyö, yhteisöpedagogi (YAMK). Humanistinen ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201905139432>

Koivusaari, Leena. Haastattelu 14.2.2020

Laitinen, Hanna. 2018. Nuorten, valtion vai markkinoiden asialla? Nuorisojärjestöjen hybridit toimintalogiikat. Väitöskirja. JYU Dissertations 31. University of Jyväskylä. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7586-9>

Poutanen, Amalia. Haastattelu 14.2.2020

Ruuskanen, Petri & Faehnle, Maija. 2019. Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan muutos. Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus jälkitekollisen ajan yhteiskunnassa – hankkeen väliraportti. Julkaisematon luonnos.